

26.67x16.46	1	16	עמוד	גלובס - כותרת	05/10/2018	65418707-8
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330						

חקירותיו של ראש הממשלה, בנימין נתניהו

ההדלפות מהחקירות יוצרות מצג של להיטות

פוליטיקאים, אזי להתפרסם כמגונני השוויון בפני החוק. השוויון הועלה אצלנו למדרגה גבוהה מדי - יש להקפיד עליו כמגן ולא כחרב: להשתמש בשוויון כדי לתת יותר למקופחים, אך לא להופכו לכלי לניגוח בעלי התפקידים.

לטפל במשברים ולא בחמגשיות

לעבירה "מרמה והפרת אמונים" המככבת בחקירות נגד הפוליטיקאים אין דבר וחצי דבר עם השוויון, משום שכלל איננה פונה אלינו האזרחים, אלא רק אל בעלי התפקידים. העבירה מוגדרת בחוק העונשין באופן כה מעורפל, עד כי במדינות אחרות הייתה ודאי נפסלת כמנוגדת לחוקה. במקום להרחיבה עוד ועוד, ולהפתיע באמצעותה שוב ושוב, יש להחליפה באיסור ברור, שיפרט שורת הנהגויות שאותן יאסור המחוקק. המחוקק - ולא התקשורת, ולא המשטרה, ולא הפרקליטות, ואפילו לא השופטים - זהו עקרון החוקיות. בינתיים, יש לאפשר לראש-הממשלה לטפל במשברים ולא בחמגשיות ובסיגורים. ●

עדות אמת לבין עדות שקר. המשפט הפלילי לא נועד להרחת ראש-הממשלה מכהן, אלא להכוונת התנהגות. לפי מדדים בינלאומיים, ישראל איננה מדינה מושחתת. אלא שהדחת שרי משפטים (יעקב נאמן, שלבסוף זוכה, וחיים רמון) וחקירות פליליות נגד שורה של ראש-הממשלה (אהוד ברק, אריאל שרון, אהוד אולמרט, נתניהו - ארבעת ראש-הממשלה האחרונים) יוצרות רושם מוטעה. המשאבים המושקעים בחקירות אלה אינם פרופורציוניים, וניתן היה להשיג באמצעותם אכיפה טובה יותר של החוק נגד עבירות אלימות - שההגנה מפניהן חשובה לציבור הרבה יותר. וטוב מזה - ניתן להשקיע משאבים אלה בחינוך. האומנם אנו האזרחים מעוניינים שמיליוני שקלים מכספי המסים הנלקחים מאיתנו ישמשו לחקירות אינטנסיביות של כמויות המזון המוגשות בבית ראש-הממשלה בחמגשיות או של שווי הסיגורים שקיבל ועישן? אכן, אחד מ"תיקי האלפים" הנ"ל עוסק בצוללות ובביטחון, לכאורה, אך כל הסימנים שפורסמו מצביעים על כך שהר זה עומד להוליד עכבר. גם ההדלפות מחקירות אלה לתקשורת יוצרות חשש שמדובר בלהיטות יתר - אם לא להדיח

נתניהו. חקירות מרובות

המצב הקיים, שבו על ראש-הממשלה להתמודד לא רק עם ענייני ביטחון, חוץ וכלכלה, אלא גם עם חקירות רבות המתנהלות נגדו במשך שנים, איננו מתקבל על הדעת. הוא מחזק את המחשבה שנדרש שינוי חקיקה כלשהו

ראש-הממשלה להתמודד לא רק עם ענייני ביטחון, חוץ וכלכלה, אלא גם עם חקירות רבות המתנהלות נגדו במשך שנים, איננו מתקבל על הדעת. הוא מחזק את המחשבה שנדרש שינוי חקיקה כלשהו. אפשרות אחת היא - לקבוע שכל עוד לא מדובר בעבירה חמורה חריגה, כגון רצח, אונס או בגידה במדינה, יש להמתין עם החקירה עד לתום הקדנציה (תקופה זו לא תיחשב לעניין ההתיישנות). אולי לא עד תום כל הקדנציות, אך בהחלט עד תום הקדנציה שבה הועלה החשד.

להגביל משך חקירת משטרה

אפשרות שנייה היא - להגביל באופן דרסטי את משך חקירת המשטרה נגד ראש-הממשלה מכהן - לכדי חודש, שבמהלכו ירוכזו משאבי החקירה ויוברר אם יש ראיות משמעותיות לביצוע עבירה. בהיעדר ראיות כאלה, יש להרפות ולא למשוך את החקירה על פני חודשים ושנים, בתקווה להצליח לרכוש (לעיתים בכסף, בטובות הנאה ובאימונים) עד מדינה - שיטה בעייתית כשלעצמה, משום שעד מדינה המקבל טובות הנאה מועד לשקר; ומשום שלפי מחקרים של מומחים מתחום הפסיכולוגיה, לשופטים אין כלים להבחין בין

פרופ' בועז סנגור
סור אורח

ראש-הממשלה בנימין נתניהו, חייב ללכת. ראשית, מכיוון שאם כתבו כך לאחרונה כל-כך הרבה פעמים בעיתונות, כנראה, זה נכון. שנית, כי הוא כנראה נהנתן, שירדע להתענג על סיגורים יקרים. שלישית, בשנים האחרונות מתנהלות נגדו חקירות כה משמעותיות, עד כי קיבלו את המספרים הסיפוריים "תיק 1,000", "תיק 2,000", "תיק 3,000" ו"תיק 4,000" (וביחד 10,000!). לחוקרי המשטרה ולתובעים בוודאי היו סיבות טובות לתת לתיקים מספרים חריגים שכאלה. רביעית, אם הבוחרים לא יודעים לסלקו באמצעות בחירות, אלא טועים שוב ושוב ובוחרים בו, כנראה, אין מנוס מהדחתו באמצעות הליכים משפטיים... כמה אנו האזרחים רוצים שראש-הממשלה יעסוק - בניהול ענייני המדינה או בהתגוננות מפני האשמות? במשבר עם רוסיה בעקבות הפלת המטוס או בחמגשיות מזון ובסיגורים? המצב הקיים, שבו על

הכותב הוא פרופ' מן המניין במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת-גן ובמכללה האקדמית ספיר